

[Fraenkel.]

det nu er organiseret, maatte ligge i Udenrigsministeriet. Som ærede Medlemmer maaske vil erindre, gjorde jeg allerede ved første Behandling opmærksom paa det. Jeg maa her vende tilbage til det, fordi der fra Handelsministeriet er sendt en Svarskrivelse til Udenrigsministeriet, en Svarskrivelse, der er karakteristisk ved et Forhold, som efter min Erfaring overhovedet er karakteristisk for Handelsministeriet, nemlig dets store Ordglæde. Det er der nu ikke noget at sige til; naar man har et saa stort Overskud af Ord, som de synes at have i Handelsministeriet, er det rimeligt, at de ser at komme af med nogle af dem ved given Lejlighed, og Brevet er altsaa en af de Lejligheder, de har benyttet. Men Indholdet svarer ikke til denne Ordrigdom. Dersom Handelsministeriet ganske aabent og ærligt skulde sige, hvad det er, de vil, vilde det simpelt hen sige til Udenrigsministeriet: I har gjort det daarligt, nu skal vi vise jer, hvordan det skal gøres godt. Men saadan skal vi ikke have det. Hvis virkelig Erhvervskontoret og Stipendiatvirksomheden er udøvet daarligt i Udenrigsministeriet, skal det siges ganske aabent og ærligt, eventuelt skal hele Institutionen flyttes over i Handelsministeriet, saa er Udenrigsministeriet reduceret til, hvad det var i gamle Dage, og saa kan det godt flytte op paa Amalienborg, hvor det har boet før, og maaske kan det hele Apparat indskrænkes til noget lignende som den Gang. Men skal det ogsaa udøve handelspolitisk Virksomhed, skal det ikke snigløbes fra noget som helst andet Ministeriums Side eller udtømmes for sine Funktioner derved, at de tages op i et andet Ministerium.

Det tidligere Oplysningskontor i Udenrigsministeriet, det nuværende Erhvervskontor, har, saa vidt mit Kendskab til det rækker — og noget har jeg dog set til det — arbejdet godt, men der er en i og for sig ikke ringe Anke, man med Rette kan vende mod det, en Anke, jeg tror, det er rigtigt at bringe frem her i Salen, ogsaa fordi man samtidig kan anføre, hvad der undskylder, at denne Anke kan rettes mod Udenrigsministeriets Erhvervskontor. Der er et Element, som ikke kan og ikke maa mangle i et saadant Erhvervskontor, og det er Initiativ. Det mangler i Udenrigsministeriets Erhvervskontor, og det manglede ogsaa i det samme Kontor under dets tidligere Navn. Jeg tror ikke, det ligger i, at Kontoret i og for sig intet Initiativ har, men jeg tror, Udenrigsministeriet er bange for at komme frem med dette Initiativ,

fordi de er bange for at støde andre, først og fremmest Erhvervene. Det skal og det maa Udenrigsministeriet imidlertid ikke være. Ved enhver Funktion, man udøver med Kraft og Energi, støder man en eller anden; det maa man finde sig i; har man virkelig noget at sige, har man virkelig noget at gøre, maa man kunne tage det paa Lansespidsen og gaa ud med det. Og Erhvervene har ingen Grund til i dette Tilfælde at tale alt for højt, thi ogsaa overfor dem kan der rettes alvorlige Anker i denne Retning. Netop i de sidste Dage har jeg modtaget to Breve fra Folk i Udlandet, der var meget godt trænede i Handelsforhold, baade i Udlandet og hjemme, og skønt de to Brevskrivere ikke har haft noget med hinanden at gøre, fremhævede de mærkeligt nok begge dette: Hjemme arbejder I aldeles ikke med moderne Metoder med Hensyn til jeres Eksport. Institutioner som Store Nordiske, Ø. K. og Burmeister & Wain behøver ikke det, vi laver her, de er, om jeg saa maa sige, deres egne Gesandter, deres egne Konsuler, naar de vil være det; en Gang imellem kan der komme et eller andet Tilfælde, hvor ogsaa de kan have god Støtte af en Gesandt eller en Konsul, men i al Almindelighed er de deres egne Gesandter og deres egne Konsuler. Men hele den store Mængde af middelstore eller mindre Eksportforretninger eller Forretninger, der vil etablere sig med Eksport for Øje, mangler saadanne Foranstaltninger som dem, vi træffer her, og som dem, vi har truffet i det hele taget under de store Reforme i Udenrigsministeriet. Men disse Foranstaltninger kan ikke virke det, de skulde virke, fordi vi ikke indstiller os moderne paa disse Spørgsmaal herhjemme. Jeg fremhæver særlig dette, at i Nutidens Eksport kan man, bortset fra visse kæmpemæssige Firmaer, ikke gaa til Udlandet enkeltvis. Man maa slutte sig sammen herhjemme; man maa samle og anvende den Kapital, der maa til for at ansætte Agenter i Udlandet, og den Kapital, der skal til for at have permanente Udstillinger og grumme meget andet. Det er den hjemlige Organisation med Eksport for Øje, som har meget store Mangler, og det gør, at det kan være vanskeligt for Udenrigsministeriet at faa et Initiativ til at virke. Men Udenrigsministeriet maa ikke være bange for at støde an til den ene eller anden Side. Naar Udenrigsministeriet gør, hvad der er rigtigt, og hvad der er praktisk, skal det ogsaa være sikker paa Støtte herfra.

Hvad nu angaar denne Optagelse af Udenrigsministeriets Funktion af Handelsministeriet, vil jeg haabe, at naar Be-